

Behandelingsvoorstel voor de commissie WEM

Onderwerp: PCMW jaarverslag

Cie-datum : december 2004

Cie-nummer: 2004WEM81

Procedure: in GS op: 16 november 2004
eerdere behandeling in cie: nee
in PS: nee

inspraak:
op:
op:

Behandelend ambtenaar: Florrie de Pater
Portefeuillehouder: de heer J. Binnekamp

toestel: 3214

Inleiding

Op 16 november 2004 hebben GS besloten het jaarverslag van de PCMW (Provinciale Commissie Milieu en Water) ter informatie aan de Commissie WEM toe te zenden. Bij deze bied ik u het jaarverslag aan van de PCMW over het jaar 2003.

Volgens de Provinciale Milieuverordening dient de PCMW jaarlijks een verslag te maken van haar activiteiten over het afgelopen kalenderjaar. Bij elk advies is aangegeven wat er met het advies is gebeurd. Daar is voor gekozen om het effect dat de PCMW heeft beter in beeld te brengen. In het verslag is tevens een essay opgenomen van de secretaris van de PCMW. Het essay beschrijft wat de provincie tot nu toe heeft ondernomen op het vlak van KWO-systemen en wat ze zou kunnen doen om meer en beter gebruik te maken van de in de bodem aanwezige potentie. Tijdens de PCMW vergadering op woensdagochtend 22 december zal hier een discussie over plaatsvinden in de PCMW.

Wordt geagendeerd:

ter kennisneming

Bijlagen

Provinciale Commissie voor Milieubeheer en Waterhuishouding jaarverslag 2003

Provinciale Commissie voor Milieubeheer en Waterhuishouding

Jaarverslag 2003

mei 2004

Secretariaat

Provinciale Commissie voor Milieubeheer en Waterhuishouding

p/a Provinciehuis Utrecht
Postbus 80300, kamer D03.42
3508 TH Utrecht

Telefoon: 030-258 3137
Fax: 030-258 2243
Mail : Laura.Dolleman@Provincie-Utrecht.nl

Inhoudsopgave

	<u>pagina</u>
0. Woord vooraf	6
1. Inleiding	7
1.1 Doelstellingen en taken	
1.2 Werkwijze van de PCMW	
1.3 Doelgroepen van het jaarverslag	
2. Feiten & Cijfers	8
2.1 Samenstelling Commissie	
2.2 Mutaties	
2.3 Plaatsvervangers	
2.4 Secretariaat	
2.5 Vergaderfrequentie	
2.6 Vergoeding	
3. Evaluatie Adviezen	10
3.1 Vooraf	
3.2 Behandeling adviezen in dit jaarverslag	
3.3 Provinciaal Milieubeleidsplan	
3.4 Streekplan	
3.5 Vergunningen van grondwateronttrekkingen	
3.6 Voortgangsrapportage Verdrogingsbestrijding	
3.7 Tijdelijke subsidieverordening Energiefonds Provincie Utrecht	
3.8 Voorontwerp-reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost (VOP/MER 1)	
3.9 Grondwatervisie Heuvelrug	
3.10 Kleine grondwateronttrekkingen	
3.11 Ontheffing toepassing licht verontreinigde grond	
3.12 Nota externe veiligheid	
3.13 Projectplan Professionalisering Handhaving Utrecht	
3.14 Interim-beleid Koude-Warmteopslag	
3.15 Projectplan “duurzame leefbare mobiliteit”	
3.16 Concept-ontwerp Waterhuishoudingsplan	
3.17 LAMI	
3.18 Biologische landbouw	
3.19 PUP	
3.20 Advies over essay Kleinschalige waterberging op grote schaal	
4. Essay: Koude Warmte systemen: een actieve benadering	19
Bijlagen	21
A. Presentie leden/plaatsvervangers	
B. Adviezen	

Woord Vooraf

Met ingang van 2002 heeft de PCMW gewerkt aan een andere, nieuwe wijze van advisering. Ten eerste wilde de PCMW bij complexe beleidsprocessen eerder in het traject betrokken worden, om daarmee de kennis en expertise van de PCMW beter tot hun recht te laten komen. Terugblikkend op 2003 heeft deze keuze effect gehad. Zo heeft er advisering plaatsgevonden over verschillende strategische plannen, het PMP, WHP, het streekplan en het mobiliteitsplan op een aantal momenten in de beleidstrajecten. Deze PCMW adviezen zijn naar ons gevoel door de projectleiders, Gedeputeerde Staten en de Commissie Water en Milieu in voldoende mate serieus genomen en op een bevredigende wijze in de uiteindelijke plannen verwerkt.

Het tweede voornemen was om vaker op eigen initiatief onderwerpen te agenderen. In 2003 is dit twee maal gebeurd. De eerste keer betrof het de bespreking van het essay 'Kleinschalige waterberging op grote schaal', geschreven door de secretaris van de PCMW. Het effect van de bespreking was dat het onderwerp in het WHP als serieus alternatief voor grootschalige waterberging wordt aangegeven; zelfs als voorkeursalternatief. De tweede keer besprak de PCMW het effect van kleinschalige wateronttrekkingen naar aanleiding van een bespreking over de rapportage verdrogingbestrijding. Deze bespreking werd door het provincie bestuur prima voorbereid met tijdig aangeleverde en goed onderbouwde stukken. Het bleek namelijk dat de provincie zelf al het initiatief had genomen om dit onderwerp eens onder de loep te nemen. Zo blijkt het dus soms niet gemakkelijk om 'eigen' onderwerpen te agenderen waar de provincie zich nog niet of onvoldoende mee bezig houdt (een compliment voor het provinciaal bestuur en het ambtelijk apparaat). Voor de PCMW eens te meer reden om met plezier alert te kunnen blijven reageren op de ontwikkelingen in de samenleving op het terrein van water en milieu, die vragen om aandacht van, en actie door het provinciaal bestuur.

Peter de Ruiter, voorzitter PCMW

Inleiding

1.1. Doelstelling en taken van de PCMW

De Provinciale Commissie voor Milieubeheer en Waterhuishouding (PCMW) was een onafhankelijke adviescommissie van het provinciaal bestuur. Zij vindt haar basis in de Wet Milieubeheer. De Provinciale Milieuverordening (PMV) geeft in hoofdstuk twee nadere bepalingen omtrent de samenstelling en de werkwijze. Sinds de dualisering van het provinciaal bestuur haar intrede heeft gedaan, is de PCMW een adviescommissie van Gedeputeerde Staten geworden.

De commissie heeft als taak Gedeputeerde Staten gevraagd en ongevraagd te adviseren over beleid, plannen en maatregelen die van betekenis zijn voor het provinciale milieubeheer en het provinciale beleid aangaande de waterhuishouding, alsmede aangelegenheden die de openbare drink- en industriewatervoorziening betreffen.

In artikel 2.1. van de PMV wordt aangegeven welke plannen en maatregelen in ieder geval aan de commissie moeten worden voorgelegd.

In het vijfde lid van artikel 2.1. staat aangegeven dat de PCMW jaarlijks aan het provinciaal bestuur een verslag van haar werkzaamheden dient uit te brengen.

1.2. Werkwijze van de PCMW

De doelstellingen voor wat betreft de rol van de PCMW zijn te vatten in de volgende uitgangspunten:

- De PCMW zal in meerdere stadia van de beleidscyclus interveniëren
- De PCMW zal haar inziens relevante onderwerpen agenderen omdat zij meer sturend wenst op te treden
- De PCMW zal zich daarbij toeleggen op multidisciplinaire vraagstukken

De PCMW wil een klankbord zijn voor bestuur en politiek en niet alleen een formele schakel in het besluitvormingsproces. Vanzelfsprekend heeft deze nieuwe positionering tegenover de provincie ook gevolgen voor de aard van de adviezen.

1.3. Doelgroep van het jaarverslag

Het jaarverslag is primair bedoeld voor Gedeputeerde Staten. Ter informatie wordt het verslag ook toegestuurd naar Provinciale Staten. Daarnaast is het jaarverslag bedoeld voor de leden van de PCMW zelf.

Het jaarverslag kan bovendien een waardevolle bron van informatie zijn voor hen die bij de Provincie Utrecht werken op het terrein van waterhuishouding en milieubeheer, zowel in beleidsmatige – als in staffuncties.

In den brede is het jaarverslag bedoeld voor al diegenen die vanuit beroep of interesse te maken hebben met water – en milieuvraagstukken in de provincie Utrecht

2. Feiten en Cijfers

2.1. Samenstelling van de commissie

De samenstelling van de commissie is geregeld in de PMV van 1995. Ingevolge artikel 2.2. van de PMV is de commissie samengesteld uit diverse geledingen van de maatschappij en heeft in totaal 16 leden. De benoeming van de huidige leden werd officieel door Gedeputeerde Staten bekrachtigd op 28 mei 2002. De benoemingstermijn van de zittende leden verstrijkt op 1 januari 2006.

Op 28 mei 2002 werden de volgende personen in de PCMW met terugwerkende kracht per 1 januari 2002 benoemd:

- dhr. prof. dr. P.C. de Rooter, onafhankelijke voorzitter
- dhr. S.A.A. Backx, inspecteur milieuhygiëne Noord-west, ambtshalve lid
- dhr. drs. R.D. Stam, op voordracht van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
- dhr. ing. A. van de Nadort, op voordracht van de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Utrecht
- dhr. ir. P.B.M. Stortelder, op voordracht van de hoofdingenieur-directeur van het RIZA
- dhr. C.H.J. Lamers, op voordracht van de afdeling Utrecht van de VNG
- dhr. ing. R. de Korte, op voordracht van de samenwerkende Kamers van Koophandel in de Provincie Utrecht
- dhr. K. van de Langemheen, op voordracht van de waterschappen gelegen in de provincie Utrecht
- dhr. drs. F.A. Jutte, op voordracht van de waterleidingbedrijven in de Provincie Utrecht
- dhr. ing. J. Spiegelaar, op voordracht van de Gewestelijke Land – en Tuinbouworganisatie (GLTO)
- dhr. drs. N. Papineau Salm, op voordracht van de Natuur en Milieufederatie Utrecht (tevens vice-voorzitter)
- jhr. ir. A.J.H. de Beaufort, op voordracht van het Utrechts Particulier Grondbezit/ Het Utrechts Landschap
- dhr. dr. W. Bovenberg, op voordracht van het ministerie van Defensie (DGWT, directie West-Nederland)
- dhr. H. Slotema, op voordracht van het ministerie van Economische Zaken, Regio Noordwest
- dhr. J. Oosterhof, op voordracht van Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht

2.2. Mutaties

In 2003 hebben zich na 28 mei de volgende mutaties voorgedaan.

- In juli 2003 is dhr. ing. A. van de Nadort overleden. Hij nam deel aan de PCMW op voordracht van de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Utrecht.
- Op 4 november is dhr. J. Danhof benoemd in de PCMW als opvolger van dhr. ing. A. van de Nadort op voordracht van de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Utrecht.
- Op 4 november is dhr. A.F. van Rozen benoemd in de PCMW als opvolger van dhr. ir. D.J. Matthijsse op voordracht van de Gewestelijke Land – en Tuinbouworganisatie (GLTO)

2.3. Plaatsvervangers

Bij het verzoek om een nieuwe voordracht te doen voor leden van de PCMW wegens de nieuwe benoemingsronde per 1 januari 2002 heeft de provincie aangegeven in principe geen plaatsvervangende leden meer te willen benoemen. Dit in verband met het belang dat wordt gehecht aan de continuïteit in de samenstelling van de commissie zodat de commissie als geheel gaat functioneren waarbij de verschillende invalshoeken leiden tot een integrale en afgewogen advisering.

Twee instanties hebben in 2003 een plaatsvervanger:

- dhr. ir. D. Vergunst de waterschappen gelegen in de provincie Utrecht
- dhr. ing. H. Lugtmeijer Utrechts Particulier Grondbezit/ Het Utrechts Landschap

Bij afwezigheid van de namens deze instanties voorgedragen en benoemde leden kunnen de bovenstaande personen op grond van artikel 2.2., derde lid van de PMV volwaardig deelnemen aan de vergaderingen van de PCMW.

2.4. Secretariaat

Wegens artikel 2.4. eerste lid voorziet Gedeputeerde Staten in een secretariaat van de PCMW.

- De secretaris op 1 januari 2003 is mevrouw ir. F. de Pater
- De adjunct-secretaris op 1 januari 2003 was dhr. drs. W. Knop. Per 1 juli is dit mevrouw L. Dolleman.

Het secretariaat is gevestigd in het Provinciehuis 'Rijnsweerd' aan de Pythagoraslaan 101.

2.5. Vergaderfrequentie

De PCMW komt in principe elke maand bijeen. In 2003 kwam de PCMW acht maal bijeen, en wel op de volgende data: 15 januari, 18 februari, 19 maart, 8 april, 28 mei, 10 september, 30 september en 9 december.

De bijeenkomsten van 17 juni en 12 november kwamen te vervallen wegens een gebrek aan agendapunten.

Omdat de vergadering van 12 november uit was gevallen heeft het secretariaat van de PCMW de leden op 4 november verzocht een schriftelijk advies te geven over de vergunningaanvraag voor een grondwateronttrekking t.b.v. KWO voor de Meerpaal in Houten. Op basis van de schriftelijke reacties is door de secretaris van de PCMW een advies geschreven, dat is vastgesteld in de vergadering van de PCMW van 9 december jl.

In september 2003 vond er een excursie plaats naar het gebied van de Langbroekerwetering.

Op 24 november 2003 is er in petit comité met enkele leden van de PCMW en de nieuwe gedeputeerde, de heer Binnekamp, gesproken over mogelijk te bespreken agendapunten in 2004.

Quorum

In drie bijeenkomsten van de PCMW is het quorum niet gehaald:

- In de bijeenkomst van 3 december 2002. De vergadering heeft toch doorgang gevonden en de adviezen uit deze vergadering zijn aan de PCMW op 18 februari 2003 ter goedkeuring voorgelegd. De adviezen zijn vastgesteld;
- In de bijeenkomst van 8 april 2003. De vergadering heeft doorgang gevonden en de adviezen uit deze vergadering zijn op 28 mei 2003 ter goedkeuring aan de PCMW voorgelegd. De adviezen zijn vastgesteld;
- In de bijeenkomst van 28 mei 2003. De vergadering vond doorgang en de adviezen zijn aan de PCMW op 10 september 2003 ter goedkeuring voorgelegd. De adviezen zijn vastgesteld.

2.6. Vergoeding

De leden hebben recht op een vergoeding indien zij, of hun plaatsvervanger, een vergadering bezoeken. Zij dienen de presentielijst te tekenen. Conform de verordening rechtspositie staten – en commissieleden, laatstelijk gewijzigd op 29 oktober 2002 is vergoeding voor de leden van de PCMW op € 205 gesteld, terwijl de voorzitter recht heeft op een vergoeding van € 295.

3. Evaluatie van de Adviezen

3.1. Vooraf

De PCMW heeft als voornaamste taak het adviseren van Gedeputeerde Staten, voorheen van het provinciaal bestuur. Tot september 2003 werden de adviezen direct voorgelegd aan de Commissie Water en Milieu. Na invoering van de dualisering worden adviezen aan de Gedeputeerde Water en Milieu en/of Gedeputeerden Staten gezonden. Indien het advies wordt gestuurd naar Gedeputeerde Staten wordt een afschrift gezonden aan de leden van de Provinciale Commissie voor Water en Milieu. De PCMW streeft er naar in eerdere fases van de beleidscyclus te adviseren. De adviezen zijn dan soms (ook) gericht aan de projectleiding.

Na iedere PCMW-vergadering stelt de secretaris de adviezen op n.a.v. de opmerkingen van de leden in de betreffende vergadering.

In 2003 heeft de PCMW negentien adviezen uitgebracht. Het betrof adviezen over in totaal veertien onderwerpen. Tot twee maal toe adviseerde de PCMW over het onderwerp Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) en het Streekplan. Tevens adviseerde de PCMW twee maal over vergunningen van grondwateronttrekkingen. Over de overige twaalf onderwerpen heeft de PCMW één maal advies uitgebracht. Tenslotte bracht de PCMW gezamenlijk met de PCLG een schriftelijk advies uit over het PUP 2003-2006 dat in de daaropvolgende vergadering is vastgesteld.

Uit iedere bijeenkomst volgde in 2003 een advies.

3.2 Behandeling adviezen in dit jaarverslag

De uitgebrachte adviezen zullen in dit jaarverslag per onderwerp behandeld worden. Daarbij zullen de volgende zaken aan de orde komen:

- a) de datum of data waarop over een bepaald onderwerp advies uitgebracht werd
- b) de documenten waarop het advies of de adviezen betrekking hadden
- c) de status van die documenten
- d) de persoon of instantie aan wie geadviseerd is
- e) een evaluatie van hetgeen met het advies gebeurd is.

Een evaluatie (e) behelst de volgende deelvragen:

- 1) Is er door Gedeputeerde Staten, de Gedeputeerde Milieu en Water of door de leden van commissie water en milieu op enige wijze –inhoudelijk of procedureel – gerefereerd aan het advies?
Zo ja, hoe?
- 2) Hebben de gedeputeerden of de leden van de commissie opmerkingen gemaakt of vragen gesteld die er op duiden dat hun opvattingen in de lijn liggen met het PCMW-advies zonder dat er aan het PCMW-advies is gerefereerd? Zo ja, hoe?
- 3) Is er door de commissie contrair aan het PCMW-advies geadviseerd?

3.3. Provinciaal Milieubeleidsplan

Over het PMP heeft de PCMW op 18 februari en op 8 april advies uitgebracht.

Het advies van 18 februari

Op 18 februari besprak de PCMW het concept-ontwerp PMP. Dit concept dateerde van januari 2003. De PCMW stelde een advies op dat op 19 februari werd gezonden aan de projectleiding, Gedeputeerde Staten en de Commissie WEM.

Advies: De PCMW sprak haar waardering uit over het concept-ontwerp PMP. De commissie had echter een aantal kanttekeningen.

Ten eerste vond de commissie de criteria voor de keuze voor de verschillende doelgroepen niet helder. Daarbij adviseerde ze per thema aan te geven op welke doelgroepen de provincie haar activiteiten wil richten. In de tweede plaats vond de commissie het plan te veel alles omvattend en daarmee erg ambitieus. Een financiële paragraaf ontbrak nog, dus was het niet mogelijk om een inschatting te maken hoeveel van de ambities nu kunnen worden gerealiseerd. De PCMW raadde aan prioriteiten te stellen op basis van heldere criteria, zoals bijvoorbeeld milieurendement en de kans op succes.

Ten derde adviseerde de commissie de rol van de provincie en partners te verduidelijken. Aangegeven zal moeten worden waarop de provincie afrekenbaar is.

Ook adviseerde de commissie het RO-instrumentarium van de provincie beter te benutten door te refereren naar andere strategische plannen bij alle voor het milieu relevante zaken of zelfs in het PMP over die zaken iets uitgebreidere teksten op te nemen. Tenslotte adviseerde de commissie een goede afstemming met het Streekplan waarin de milieukwaliteitsprofielen uit het PMP nog moeten worden opgenomen.

In de commissievergadering voor water en milieu van 5 maart 2003, kon de grote meerderheid van de fracties zich vinden in het advies van de PCMW. In de beantwoording aan de commissie gaf de gedeputeerde aan de suggestie van de PCMW over de afrekenbaarheid van de provincie te willen honoreren. Daarnaast gaf de gedeputeerde aan de kritiek van de PCMW op de doelgroepen niet te delen. Over de afstemming tussen de strategische plannen antwoordde de gedeputeerde dat met het PMP een stap vooruit wordt gedaan en dat er tussentijds veel afstemming plaatsvindt. Tot slot meldde de gedeputeerde dat het concept-ontwerp PMP met de financiële paragraaf naar de nieuwe Commissie gaat.

De kanttekeningen van de PCMW zijn meegenomen in de verdere totstandkoming van het PMP.

Het advies van 8 april over de prioriteiten in het PMP

In de vergadering van 8 april besprak de PCMW het concept actieprogramma PMP en het concept prioriteitenoverzicht. In deze vergadering formuleerde de PCMW een advies dat op 2 mei aan de gedeputeerde water en milieu en de projectleiding werd verzonden.

Advies: De PCMW sprak haar waardering uit voor de gemaakte keuzes voor prioriteiten en de wijze waarop het PMP is opgesteld. De PCMW gaf enkele aanbevelingen mee ter verbetering.

In de eerste plaats adviseerde de PCMW een aantal doelen actiever te formuleren bijvoorbeeld in termen van verbeteringen van de huidige situatie en niet te blijven hangen in onderzoek of inzicht verkrijgen in. Ten tweede gaf de PCMW de suggestie mee om ambities van de provincie in de doelen ook zichtbaar te maken. Tevens vond de commissie dat de provincie hoger in kan zetten op sommige doelen zoals bijvoorbeeld bij de verwerking van bagger.

Ook wilde de PCMW een top prioriteit aan de provincie meegeven, namelijk de inzet van het ruimtelijk ordeningsinstrumentarium om huidige en met name ook toekomstige milieuproblemen op te lossen. Tenslotte vroeg de PCMW aandacht voor de vraag hoe de inzet van de partners (gemeenten, waterschappen, doelgroepen, e.a.) kan worden verhoogd. Dat is nodig om de doelen, die zijn geformuleerd ook werkelijk te kunnen halen.

De aanbevelingen van de PCMW werden meegenomen bij het uitwerken van het ontwerp milieubeleidsplan, dat in 2004 vastgesteld zal worden.

3.4. Streekplan

Het advies van de PCMW over het concept-ontwerp streekplan van 19 maart

Op 19 maart jl. heeft de Provinciale Commissie Milieu en Water (PCMW) gesproken over het concept-ontwerp van het streekplan Utrecht. Het concept-ontwerp streekplan dateerde van februari 2003. Het advies werd op 19 maart gezonden aan de projectleiding en aan de leden van de commissie Ruimte en Groen. De vaststelling van het concept-ontwerp zal geschieden door het nieuwe College.

Advies: De PCMW toonde in de eerste plaats haar waardering voor het concept-ontwerp streekplan maar plaatste wel een aantal kanttekeningen en gaf aanbevelingen door.

De PCMW uitte haar bezorgdheid over de versnelling in het streekplan proces. Teneinde de verstoring, die dit teweeg heeft gebracht in de bottom-up benadering, teniet te doen, adviseerde de PCMW om snel een doorstart te maken met genoemde benadering. Tevens vraagt zij nadrukkelijk aan de provincie om de bouwstenen, waar nu nog aan wordt gewerkt door gemeenten en het BRU serieus in het streekplan mee te wegen. Ten tweede adviseerde de PCMW om snel met gemeenten en betrokkenen te communiceren over activiteiten die mogelijkwjs ingaan tegen de bedoeling en tegen nieuwe beleidslijnen uit het nieuwe streekplan.

De PCMW waardeert de thematische aanpak in het streekplan. Vooral in het derde hoofdstuk is dit goed gebeurd. De PCMW betreurt het dat deze aanpak na hoofdstuk drie wegvalt. Geadviseerd is om de thematische aanpak in het hele plan door te laten werken en het aantal thema's te beperken. Ook vroeg de PCMW nadrukkelijk aandacht voor de consistentie tussen de strategische plannen onderling. Tenslotte heeft de PCMW een aantal concrete aanbevelingen ter verbetering meegegeven.

Middels een brief d.d. 22 april 2003, gericht aan de secretaris van de PCMW, liet het projectteam weten het PCMW advies te hebben betrokken bij de verdere totstandkoming van het Streekplan.

Het advies van 30 september over het voorontwerp van het streekplan Utrecht

Op 30 september jl. heeft de PCMW gesproken over het voorontwerp van het streekplan Utrecht. Het voorontwerp dateerde van juli 2003 en zal in 2004 vastgesteld worden. Het advies werd op 3 oktober gezonden aan de projectleiding, Gedeputeerde Staten en de Commissie Ruimte en Groen.

Advies: De PCMW sprak wederom haar waardering uit voor het streekplan. Wat de inhoud betreft wilde de PCMW nog enkele aanbevelingen doen voor verbetering.

De PCMW vond dat van de stroomgebiedsvisie Amstelland niet alles in het streekplan is overgenomen. De commissie plaatste vraagtekens bij de afwegingen over bouwen in het veenweidegebied, woningbouw in Rijnenburg en de zoekgebieden voor waterberginglocaties. Ook adviseerde de PCMW om de noodzaak voor inbreiding sterker in het streekplan te verwoorden en de mogelijkheden om hieraan te ontsnappen te verkleinen door alleen tot bestemmingsverandering over te gaan na een streekplanherzieningsprocedure.

De commissie adviseerde verder om net als in het SMPU, het belang van randstadrail als belangrijke openbaar vervoersverbinding, beter te onderstrepen. Tevens adviseerde ze de provincie om voor vaststelling van het streekplan overeenstemming over windenergie locaties te hebben en zich iets meer faciliterend op te stellen naar gemeenten toe.

Tenslotte vroeg de PCMW nogmaals om de afstemming tussen de plannen secuur in het oog te houden

In de vergadering van de Commissie Ruimte en Groen van 11 september 2003, werd gemeld dat de PCMW is gehoord over het voorontwerp van het streekplan. Het advies van de PCMW is niet expliciet betrokken bij de bespreking van het streekplan.

3.5. Vergunningen van grondwateronttrekkingen

Advies van 30 september over grondwateronttrekking Rijnsweerd

Op 30 september jl. heeft PCMW geadviseerd over de vergunning grondwateronttrekking Rijnsweerd, die in het kader van de grondwaterwet en de grondwaterverordening aan de PCMW is voorgelegd. Het advies werd op 1 oktober gezonden naar Gedeputeerde Staten, de Commissie WEM en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW beval aan om de risico's van voor nabijgelegen wegen in ogenschouw te nemen alvorens tot vergunningverlening over te gaan.

Het advies is verwerkt in de beoordeling van de vergunningaanvraag. De vergunningaanvraag is tevens behandeld in de Raad van State. De vergunning is daarna toegekend.

Advies van 10 december over grondwateronttrekking KWO Houten

Op 4 november jl. heeft het secretariaat van de PCMW de leden van de PCMW verzocht een schriftelijk advies te geven over de vergunningaanvraag voor een grondwateronttrekking t.b.v. KWO voor de Meerpaal in Houten. Op basis van de schriftelijke reacties is door de secretaris van de PCMW een advies geschreven, dat ter bekrachtiging is voorgelegd in de vergadering van de PCMW van 9 december jl. Het advies werd op 10 december gezonden aan Gedeputeerde Staten en de behandelend ambtenaar.

Advies: de PCMW adviseerde positief over de vergunningsaanvraag. In aansluiting op het nieuwe beleid voor KWO adviseerde de PCMW dringend om een monitoringsverplichting op te leggen aan vergunningaanvragers.

De aanvraag is nog niet afgehandeld aangezien het nieuwe KWO systeem bij nader inzien niet goed bleek te werken. De PCMW zal in 2004 gevraagd worden te adviseren over een nieuwe vergunningaanvraag, met een ander systeem, voor de grondwateronttrekking in Houten.

3.6. Voortgangsrapportage Verdrogingsbestrijding

Op 15 januari jl. heeft de PCMW gesproken over de voortgangsrapportage Verdrogingsbestrijding 2002. Het advies werd op 16 januari 2003 gezonden naar de Commissie WEM en de behandelend ambtenaar. De voortgangsrapportage is op 10 december 2002 in GS behandeld.

Advies: de PCMW vond dat uit de voortgangsrapportage een te groot optimisme blijkt over de te behalen doelstellingen in 2005 en 2010. De commissie adviseerde om alert te zijn op factoren, die de processen binnen verdrogingsprojecten en grote gebiedsgerichte projecten met een belangrijke verdrogingsbestrijdingscomponent kunnen vertragen en daar, indien nodig, een extra inzet op te plegen. Ook benadrukte de PCMW dat er duidelijke keuzes gemaakt dienen te worden voor de natuur of voor de landbouw; de notitie straalt te veel een compromisgedachte uit. Hiermee samenhangend had de commissie sterke twijfels of je verdroging wel goed kunt bestrijden in de verwevingsgebieden en of verdrogingsbestrijding niet veel meer gebaat is bij scheiding van functies. De PCMW adviseerde in geval van suboptimale oplossingen voor natuur of voor landbouw, de natuur evenals de landbouw voor schadevergoeding in aanmerking te laten komen. Tot slot miste de PCMW de aandacht voor de kleine grondwateronttrekkingen en vroeg met klem hier aandacht aan te geven vanuit het belang van de bestrijding van verdroging.

Voor de vergadering van de Commissie WEM van 20 januari 2003 is de Voortgangsrapportage nagezonden en het PCMW advies daarover ter tafel uitgereikt. Aangezien er niets in het verslag is terug te vinden over dit onderwerp, nemen wij aan dat het onderwerp ter kennisname op de agenda stond.

Op 14 april 2003 stond de Verdrogingsrapportage wederom op de agenda van de commissie WEM, ditmaal ter bespreking. Er is niet aan het PCMW advies gerefereerd, wat doet vermoeden dat het PCMW advies ditmaal niet bij de vergaderstukken was uitgereikt.

3.7. Tijdelijke subsidieverordening Energiefonds Provincie Utrecht

Op 15 januari jl. adviseerde de PCMW over de tijdelijke subsidieverordening Energiefonds Provincie Utrecht. Het advies werd op 16 januari gezonden aan de Commissie WEM en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW had grote waardering voor de inzet die de provincie wil plegen op het gebied van vermindering van de CO-2 uitstoot. Bij de wijze waarop ze gekozen heeft dat te doen stelde de Commissie enkele vragen die tot verbetering zouden kunnen leiden. De PCMW adviseerde om duidelijk te maken welke rol de provincie voor zichzelf ziet binnen het krachtenveld van al bestaande fondsen, wat de meerwaarde van dit Energiefonds is en welke rol het geld bijvoorbeeld speelt in grote projecten van consortia van partners. De PCMW vond daarnaast dat niet alleen gemeenten in aanmerking moeten komen om een aanvraag in te dienen, maar ook andere organisaties zoals waterschappen, nutsbedrijven, landbouworganisaties en de individuele burger. Tenslotte vroeg de PCMW aandacht voor een goede samenwerking en afstemming met andere organisaties, die adviezen geven over maatregelen voor CO-2 besparing en de mogelijkheden voor subsidiering daarvan.

In de vergadering van de Commissie WEM van 20 januari 2003, konden alle fracties zich vinden in het advies van de PCMW. De Commissie-leden verzochten de opmerkingen van de PCMW op te nemen in het GS-stuk. De Gedeputeerde zegde dit toe. De gedeputeerde kon zich niet vinden in het tweede adviespunt van de PCMW: minder beperkingen met betrekking tot partijen die mogen aanvragen. Hierdoor zou juist de situatie ontstaan waar de PCMW voor waarschuwt: projecten met een boven regionaal karakter (energiebedrijven en via deze bedrijven ook grote consortia) kunnen dan ook aanspraak maken op het fonds. Door de beperking tot gemeenten wordt dit voorkomen. De Gedeputeerde zegde toe dat na enige tijd bekeken kan worden of het toch toegestaan moet worden dat andere partijen dan gemeenten aanvragen kunnen indienen.

3.8. Voorontwerp-reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost (VOP/MER 1)

Op 18 februari jl. heeft de PCMW geadviseerd over het voorontwerp-reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht Oost (VOP/MER 1). Het voorontwerp dateerde van 13 december 2002. Het advies werd op 19 februari gezonden aan GS, de gezamenlijke statencommissies REG en WEM en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW was zeer te spreken over het reconstructieplan. De PCMW constateerde echter dat niet alle milieudoelstellingen gehaald kunnen worden. De doelstellingen voor fosfaat en nitraat in oppervlaktewater zouden hiervoor aangepast moeten worden. Echter, gezien de kosten die met dit pakket reeds gemoeid zijn en gezien het brede draagvlak dat gedurende het proces is opgebouwd, zag de PCMW dat het niet realistisch zou zijn om het plan nog aan te passen. Het plan moet nu worden uitgevoerd om te voorkomen dat nog meer doelstellingen niet gehaald worden. Tot slot adviseerde de commissie om eventueel samen met de provincie Gelderland het plan inclusief de benodigde financiën stevig neer te zetten richting het Rijk en niet op onderdelen in te leveren.

In de gezamenlijke vergadering van de statencommissies REG en WEM van 20 februari 2003 werd het Voorontwerp-reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost behandeld bij agendapunt 3. In de vergadering werd niet aan het PCMW-advies gerefereerd.

Het advies is door GS gezien als steun voor de voorlopige standpuntnotitie van GS over het voorontwerp-reconstructieplan en als steun voor de gecontinueerde druk op het rijk om de voor dit plan noodzakelijke financiën beschikbaar te stellen.

3.9. Grondwatervisie Heuvelrug

Op 19 maart jl. heeft de PCMW gesproken over de grondwatervisie Heuvelrug. De grondwatervisie dateerde van mei en juli 2002. Het advies werd op 19 maart gezonden aan de gedeputeerden water en milieu, de commissie WEM en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW adviseerde positief over de visie. Ze adviseerde met klem om op basis van deze visie zo snel mogelijk keuzes te maken om te zorgen dat het risico van grondwaterverontreiniging, dat snel toeneemt, wordt verminderd. De visie zal in beleid moeten worden omgezet waarin prioritaire gebieden kunnen worden benoemd. Ook zullen maatregelen geprioriteerd moeten worden, waarbij milieurendement een belangrijk criterium dient te zijn. Daarnaast beval de PCMW aan om nu al bestaand beleid of beleid in ontwikkeling aan te passen op basis van de visie. Tenslotte werd de suggestie meegegeven om te bezien hoe ook de relatie met grondwaterkwantiteit gelegd kan worden waarmee mogelijk een bijdrage gegeven kan worden aan de bestrijding van de verdroging.

Op 4 maart 2003 stelde GS de Grondwatervisie vast onder voorbehoud van een positief advies van de PCMW. Het advies is op 14 april 2003 betrokken bij de behandeling van de Grondwatervisie in de vergadering van de commissie water en milieu. Diverse leden hebben aan het advies gerefereerd. De commissieleden hebben zich daarbij achter (punten van) het advies geschaard. De gedeputeerde heeft naar de commissieleden expliciet aangegeven wat er met de aanbevelingen van de PCMW zou worden gedaan, namelijk uitwerking van concrete maatregelen in een uitvoeringsplan Utrechtse Heuvelrug en een verdere prioritering van gebieden.

3.10 Kleine grondwateronttrekkingen

Op 8 april jl. heeft de PCMW de concept rapportage van het onderzoek naar kleine grondwateronttrekkingen besproken. Op 15 januari jl. gaf de PCMW, bij de bespreking van de voortgangsrapportage verdrogingsbestrijding, aan zich zorgen te maken over de kleine grondwateronttrekkingen en de invloed daarvan op de natuur. De concept-rapportage dateerde van 4 september 2002. Het advies werd op 2 mei gezonden aan de portefeuillehouders water en milieu en de behandelend ambtenaar.

Advies: de PCMW uitte haar waardering voor het feit dat de provincie dit onderwerp snel had opgepakt. De PCMW vermoedde dat, gezien de kwaliteit van het oppervlaktewater, de zorg voor voedselveiligheid en de relatieve kwetsbaarheid van vee, veel meer agrariërs ertoe over zullen gaan een boring te slaan dan in het rapport wordt gesuggereerd. De PCMW adviseerde om de mate van grondwateronttrekking t.b.v berekening en de invloed ervan op de natuur in dit onderzoek te betrekken. Gelet op de hiervoor genoemde kanttekeningen adviseerde de PCMW het worst case scenario serieuzer in ogenschouw te nemen. Ook vroeg de commissie aandacht voor verontreinigingsproblemen door lekkages die bij boringen ontstaan en ze beval aan om bij andere provincies na te gaan of er onderzoek naar is gedaan en zo ja wat de resultaten daarvan waren. Tenslotte gaf de PCMW aan dat de effecten van de grondwateronttrekkingen op de natuur de aanleiding voor het onderzoek waren, maar minder onderzocht zijn; meer aandacht hiervoor zou op zijn plaats zijn.

De behandelend ambtenaar liet weten dat de prioriteit van de afronding van het project 'kleine onttrekkingen', binnen de dienst WEM, in de loop van 2003 naar beneden is bijgesteld, vanwege zaken zoals GGOR, KWO en

Europese Kaderrichtlijn Water. De vragen van de PCMW zijn uitgezet bij het betrokken adviesbureau, die er een antwoord op formuleerde. De antwoorden worden verwerkt in het definitieve rapport dat nog niet gereed is. De ontwikkelde visie zal worden meegenomen in het nog te ontwikkelen beheerplan grondwaterkwantiteit (uitwerkingsplan WHP). Dit plan zal naar verwachting in 2005 worden vastgesteld.

3.11. Ontheffing toepassing licht verontreinigde grond

Op 8 april jl. heeft PCMW geadviseerd over de aanvraag van een ontheffing voor toepassing van licht verontreinigde grond in het grondwaterbeschermingsgebied Groenekan. Het advies werd op 9 april gezonden aan de behandelend ambtenaren.

Advies: de PCMW adviseerde positief over het verlenen van een vergunning om licht verontreinigde grond toe te passen in het grondwaterbeschermingsgebied.

De PCMW drong er wel op aan om bij aanvragen voor toepassing van verontreinigde grond in grondwaterbeschermingsgebieden uiterste omzichtigheid te betrachten en voorzichtig te zijn met bepaalde aannames zoals de Ph-waarde. Tevens adviseerde de PCMW om bij volgende aanvragen meer details over de aard en ernst van de verontreiniging te vragen en meer te weten over de achtergrondwaarde van de ontvangende grond.

De aanbeveling tot instemming met de ontheffing is betrokken in de behandeling in GS; zij hebben inderdaad de ontheffing verleend. In de ontheffing wordt aan het PCMW-advies gerefereerd, daarin wordt de aanbeveling tot omzichtigheid bij toepassing van licht verontreinigde grond in grondwaterbeschermingsgebieden onderschreven. De aanbeveling over ontheffingverlening is niet meer aan de orde, aangezien de ontheffingsverplichting inmiddels is afgeschaft en er algemene regels zijn opgenomen over het toepassen van licht verontreinigde grond (dit gebeurde bij de wijziging van de Provinciale milieuverordening, die per 31-12-2003 in werking is getreden en waarover de PCMW positief heeft geadviseerd).

3.12 Nota externe veiligheid

Op 28 mei jl. heeft de PCMW de nota Externe Veiligheid besproken. De nota dateerde van maart 2003. Het advies werd op 29 mei gezonden aan GS en de behandelend ambtenaar.

Advies: de PCMW adviseerde om de rollen, die de provincie vervult en wil vervullen, helder in de nota te verwoorden. Ten tweede constateerde de PCMW dat de waterschappen nauwelijks in de nota worden genoemd en adviseert hun relatie met externe veiligheid nadrukkelijk te benoemen. Tenslotte vroeg de PCMW om beter in de tekst naar voren te laten komen dat de nota vooral gaat over het beter benutten van bestaand instrumentarium en minder over het ontwikkelen van nieuwe instrumenten. Er zijn volgens de PCMW instrumenten genoeg om de doelen voor externe veiligheid te bereiken.

De aanbevelingen van de PCMW zijn meegenomen bij het behandelen van de nota in GS. Bij de behandeling van de nota externe veiligheid in de Commissie WEM vergadering van 25 augustus is niet gerefereerd aan het PCMW advies.

De eerste aanbeveling is in de nota verwerkt. De tweede aanbeveling over het nauwelijks noemen van de waterschappen is niet overgenomen aangezien het transport van gevaarlijke stoffen over het water alleen plaatsvindt over rijkswateren (Lek, A'dam Rijnkanaal). De waterschappen spelen hierbij geen rol van betekenis. Bij routing wordt rekening gehouden met de gevaren die kunnen ontstaan voor dijken.

3.13 Projectplan Professionalisering Handhaving Utrecht

Op 28 mei jl. heeft de PCMW gesproken over het projectplan en begroting Professionalisering handhaving Utrecht. Het advies werd op 29 mei gezonden aan GS en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW complimenteerde de provincie met de goede voortgang van dit project en het projectplan dat al in een uitvoerend stadium verkeerde. De PCMW deed enkele aanbevelingen voor verbetering van het projectplan, maar gaf vooral ook suggesties mee voor het vervolg van het project.

Ze adviseerde om de pettenproblematiek van de provincie in het projectplan te verhelderen. Ook adviseerde de PCMW om goed in beeld te brengen wie bij de verschillende onderwerpen de eerste- en tweedelijns bevoegdheid heeft voor controle van de handhavingstaken oftewel: wie controleert wie. Tenslotte adviseerde de

PCMW de provincie om gemeenten in eerste instantie zelf de keuze te laten maken om zich aan te sluiten bij een milieudienst of zelf verder te gaan. Op deze manier zal de motivatie om er dan ook voor te gaan groot zijn.

De adviezen zijn overgenomen in het projectplan. Naar aanleiding van de eerste aanbeveling van de PCMW is de passage over de pettenproblematiek aangepast. De provincie Utrecht heeft, mede naar aanleiding van de opmerkingen over eerste- en tweedelijnsbevoegdheid, twee IPO-brede discussiedagen georganiseerd om de precieze problematiek helder op tafel te krijgen. De discussie heeft nu op landelijk niveau z'n vervolg gekregen. Bij de behandeling van het Projectplan Professionalisering Handhaving Utrecht in de Commissie WEM vergadering van 25 augustus is niet gerefereerd aan het PCMW advies.

3.14 Interim-beleid Koude-Warmteopslag

Op 28 mei jl. heeft de PCMW gesproken over het interim-beleid Koude Warmte opslag. Op 2 juni 2002 is over het toen voorgestelde interim-beleid een kritisch advies uitgebracht. Ook in de Commissie Water en Milieu zijn enkele vragen gesteld, die hebben geleid tot nadere onderbouwing van het voorgestelde beleid en tot aanscherping ervan. Dit aangescherpte beleid is op 28 mei jl. in de PCMW behandeld. Opgemerkt wordt dat in de vergadering van de PCMW van 28 mei het quorum net niet is gehaald. Het advies werd tijdens de volgende vergadering op 10 september bekrachtigd. Het PCMW advies werd wel op 28 mei aan GS, de Commissie WEM en de behandelend ambtenaar gestuurd met de opmerking erbij dat het quorum niet was bereikt.

Advies: De PCMW adviseerde positief over het voorgestelde beleid maar plaatste enkele kanttekeningen die deels leiden tot aanbevelingen voor een beperkte aanscherping van het beleid. In de eerste plaats liet de PCMW weten veel waarde te hechten aan de monitoring van het interim-beleid, dat binnen enkele jaren zal worden omgezet in definitief beleid. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn verontreiniging van grondwater en onbekende risico's. Daarnaast adviseerde de PCMW aan om onderzoek te doen naar de draagkracht van het grondwatersysteem voor KWO systemen. In de tweede plaats adviseerde de PCMW om de gemiddelde temperatuur van het te retourneren water in de zomer terug te brengen van het maximum van 25 naar 20° C met de mogelijkheid in de zomer boven de 20° C uit te komen indien goed onderbouwd. Dit vanwege de relatieve onbekendheid met de gevolgen van KWO voor grondwaterkwaliteit. Daarnaast ligt bij de meeste aangevraagde vergunningen deze temperatuur (in de zomer) al beneden de 19° C. Tenslotte vraagt de PCMW aandacht om in vergunningen op te nemen dat voldoende voorzorgsmaatregelen worden getroffen om verontreiniging door lekken te voorkomen.

Het advies werd meegenomen in de behandeling van het onderwerp in de Commissie WEM vergadering van 2 juni 2003. In eerste instantie werd er op 2 juni 2003 contrair aan het PCMW-advies geadviseerd door de nieuwe commissie en nieuwe gedeputeerde. In tweede instantie werd het, naar aanleiding van de gestelde vragen, aangepaste document op 15 september overgenomen, met de kanttekeningen en extra zekerheden welke de PCMW ook adviseerde. Mede dankzij het PCMW advies was de Commissie WEM meer positief over het document en nam ook de adviezen over om meer zekerheden in te bouwen (vooral vergunningtechnisch).

3.15 Projectplan “duurzame leefbare mobiliteit”

Op 10 september jl. heeft de PCMW gesproken over het projectplan “Duurzame en leefbare mobiliteit”.

Advies: De PCMW ondersteunde de intentie van de provincie om in navolging van het advies van de Commissie Alders een project te realiseren op het gebied van leefbaarheid en mobiliteit en deed een aantal suggesties om het projectplan te verbeteren en daarmee de kans van slagen van het project te vergroten. In de eerste plaats pleitte de PCMW voor verbreding van het project waardoor ook de basis voor innovatie wordt verbreed. Verbreding in geografische afbakening, in partijen en verbreding van de problematiek van leefbaarheid naar ook de oorzaken van de toenemende mobiliteit die op het sociaal-psychologisch vlak liggen. In de tweede plaats adviseerde de PCMW om beter aan te sluiten bij initiatieven die reeds gebeuren in het gebied van de Heuvelrug en die invloed op mobiliteit hebben. Tenslotte adviseerde de PCMW het plan zodanig te herschrijven dat de innovatie, die het plan wil bereiken, ook direct uit het plan spreekt.

Het project verkeert nog in de voorbereidende fase; eind 2004 wordt het projectplan voorgelegd aan GS. Het project zal in 2005 breed opgepakt worden, de suggesties van de PCMW worden nu al meegenomen. Wat betreft verbreding van het gebied loopt het gebied nu in de hoek tussen de A27, A12 en A1. Het aantal betrokken partijen is uitgebreid. Er zijn contacten gelegd met kennisnetwerk Transhumo, gericht op transitie naar duurzame mobiliteit, bestaande uit universiteiten, bedrijfsleven en overheden. De tweede aanbeveling om aansluiting te zoeken bij initiatieven die reeds gebeuren in het gebied van de Heuvelrug en die invloed op mobiliteit hebben is

ook opgevolgd. Er zijn relaties gelegd met project aanpak Luteijn, Utrecht Amersfoort, NV Utrecht en Hart van de Heuvelrug.

3.16 Concept-ontwerp Waterhuishoudingsplan

Op 10 september jl. heeft de PCMW gesproken over het concept-ontwerp van het derde provinciale Waterhuishoudingsplan van Utrecht. Het concept-ontwerp dateerde van 22 augustus 2003. Op 22 september werd het advies aan GS en de behandelend ambtenaar gezonden.

Advies: De PCMW vond dat naast de kaderstellende rol, een aantal andere verantwoordelijkheden van de provincie in het WHP niet altijd duidelijk en scherp werd weergegeven. De PCMW adviseerde dit te verduidelijken door middel van een 'zeggenschapstabel'. Ook adviseerde de PCMW om afwijkingen in streekplan en WHP van de stroomgebiedsvisies expliciet te maken en daarbij de motivatie en gevolgen voor water van de afwijking op te nemen in de tekst.

In het meerjaren actieprogramma bij het WHP moet volgens de PCMW duidelijker aangegeven worden wat de provincie gaat doen in de komende zes jaar en welke middelen zij ter beschikking heeft o.a. door middel van een financiële 'haalbaarheidsanalyse'.

De PCMW meende dat een paar besluiten in het WHP naar voren kunnen worden gehaald. Het besluit over de te nemen maatregelen om de wateropgave in het noordelijk deel van de Venen op te lossen kan volgens de PCMW in 2004 genomen worden. Het tweede besluit betreft het ontwikkelen en vaststellen van veiligheidsnormen voor boezemkaden dat in 2006 gepland staat. Gezien het maatschappelijk belang en de aandacht voor dit onderwerp vond de PCMW dat de termijn, die hiervoor staat, te lang is.

De PCMW gaf tot slot in een bijlage nog enkele opmerkingen aan het projectteam door met de vraag om deze mee te nemen bij wijzigingen van het concept-ontwerp WHP.

In haar vergadering van 6 oktober 2003 vroeg de Commissie WEM om op een zo kort mogelijke termijn het Waterhuishoudingsplan te agenderen op een duale manier. Op 17 november 2003 werd er een presentatie over het derde Waterhuishoudingsplan gehouden in de Commissie. De Statenleden refereerden aan het PCMW advies en gaven aan de suggesties van de PCMW te ondersteunen. De gedeputeerde gaf aan dat de adviezen van de PCMW betrokken worden bij de voortgang van het WHP.

3.17 LAMI

Op 9 december jl. heeft de PCMW gesproken over de evaluatie van LAMI. Op 10 december werd het advies gezonden aan GS en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW sprak haar waardering uit over de kwaliteit van de evaluatie. Het was echter onduidelijk wat het rendement van de ingezette middelen is; daardoor kon de PCMW geen advies uitbrengen op basis van een milieurendementafweging. Wel wilde ze advies uitbrengen over de richting, die zij meent dat het programma uit zou moeten gaan.

De PCMW ondersteunde de aanbeveling van het evaluatierapport om mogelijkheden te verkennen voor verbreding van de agrarische bedrijfsvoering om bedrijven levensvatbaar te houden. De commissie adviseerde echter om de verbreding met mate te onderzoeken en niet organisatorisch te verankeren in de stichting, teneinde het LAMI programma als 'landbouw-en-milieu programma' niet te laten verwateren. De PCMW adviseerde de andere maatschappelijke organisaties op andere wijze meer bij LAMI te betrekken om voor de verbredingsdoelstelling meer draagvlak en input te krijgen.

Tot slot adviseerde de PCMW om de monitoring van resultaten te versterken in navolging van het evaluatieteam om in de toekomst een beter beeld te krijgen van het rendement van de ingezette middelen. Daartoe dienen in het nieuwe PMP heldere en meetbare doelstellingen te worden opgenomen.

Op 2 februari 2004 betrok de Commissie WEM het PCMW advies in de behandeling van dit onderwerp. De opvattingen van de Commissie-leden lagen in de lijn van het PCMW-advies zonder dat er aan het PCMW-advies werd gerefereerd.

3.18 Biologische landbouw

Op 9 december jl. heeft de PCMW geadviseerd over de evaluatie van het plan van aanpak Biologische Landbouw 2000-2003. Op 10 december werd het advies gezonden aan GS en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW adviseerde om in het nieuwe plan van aanpak Biologische Landbouw meer nadruk te leggen op stimulering van de vraagkant, door bijvoorbeeld prijsbeleid van het Rijk, aangezien op dit moment de groei stagneert. Ten tweede adviseerde de PCMW om in het nieuwe plan van aanpak een duidelijk spoor in te zetten

gericht op verduurzaming van de reguliere landbouw, maar tevens het spoor gericht op de groei van de biologische landbouw, te handhaven.

Tot slot adviseerde de commissie om uit te zoeken welke instrumenten er bestaan of ontwikkeld kunnen worden in het ruimtelijke ordeningsplan en het gebiedsgerichte milieubeleidsplan om biologische landbouw meer gebiedsgericht te bevorderen.

Op 2 februari 2004 betrok de Commissie WEM het PCMW advies in de behandeling van dit onderwerp. Enkele Statenleden refereerden aan het advies. De CDA fractie refereerde aan het duurzaamheidselement uit het advies. De GroenLinks fractie refereerde aan de aanbeveling van de PCMW om de afzet te stimuleren. Duidelijk werd dat de opvattingen van de Commissie-leden in de lijn lagen van het PCMW-advies.

3.19 *Provinciaal Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied 2003-2006 (PUP)*

Op 23 januari jl. hebben de PCMW en de Provinciale Commissie Landelijk gebied (PCLG) een schriftelijk advies uitgebracht over het PUP aan GS. De PCMW heeft de PCLG laten weten te betreuren dat een dusdanig belangrijk stuk schriftelijk is afgehandeld. De leden van de commissies vonden het moeilijk een afgewogen advies uit te brengen omdat het PUP nog teveel onzekerheden bevat over de financiering. 6 van de 19 organisaties hebben een reactie gegeven op het PUP.

Advies: de commissies maakten kanttekeningen over: de onvolledigheid van het PUP, teveel onzekerheid over de beschikbaarheid van rijksmiddelen en provinciale bijdragen voor projecten. Tevens werd een analyse gemist van de gevolgen die door de diverse bezuinigingen ontstaan voor de uitvoering van projecten, de eindtijd van de gebiedsgerichte projecten en de realisering van de EHS.

Het advies werd meegenomen in de behandeling van het PUP 2003-2006 in GS.

3.20 *Essay 'Kleinschalige waterberging op grote schaal'*

Voor het jaarverslag van 2002 heeft de secretaris van de PCMW een essay geschreven, getiteld 'Kleinschalige waterberging op grote schaal' met als ondertitel 'pleidooi voor een stille blauwe revolutie. In dit essay wordt gewezen op het belang van kleinschalige oplossingen voor waterberging. Daarbij kan worden gedacht aan verbreding van sloten, gebruik van onderbemalingen als noodopvang bij neerslagoverschotten of aan het uitgraven van lage delen in een polder, die gebruikt kunnen worden voor permanente wateropvang. De PCMW heeft in haar vergadering van 30 september over dit onderwerp gesproken. In grote lijnen was men het met de stellingname en de argumentatie in het essay eens, maar wees er wel op dat dit niet kon betekenen dat grootschalige oplossingen niet meer toegepast zouden mogen worden. De grootschalige oplossingen, die in de stroomgebiedsvisies worden beschreven, geven vaak niet alleen een oplossing voor wateroverlast, maar ook voor watertekort en verdrogingsproblemen.

Het essay is in een informeel gesprek tussen betrokken ambtenaren en de gedeputeerde besproken en heeft geleid tot een aanpassing in het WHP. In het WHP wordt nu een voorkeur geuit voor kleinschalige waterberging als oplossing voor wateroverlast.

Na bespreking binnenshuis is het essay in iets gewijzigde vorm in het vakblad H2O geplaatst.

4. Essay

Koude Warmte systemen: een actieve benadering

Inleiding

Om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het Kyoto verdrag, heeft de provincie Utrecht besloten een zodanige inzet te plegen, dat in 2010 in totaal in de provincie 0,7 megaton minder CO₂ uitgestoten wordt dan het geval zou zijn bij ongewijzigd beleid. In plaats van 9,5 megaton in 2010 zou er slechts 8,8 megaton CO₂ mogen worden uitgestoten.

Het belangrijkste instrument om dit te bereiken is het energiefonds, dat in 2001 in het leven is geroepen en dat met expertise wordt ondersteund door een speciaal daartoe opgericht energiebureau. Gemeenten kunnen in samenwerking met bedrijven een financiële bijdrage krijgen voor energieprojecten. Daarnaast is het windplan vastgesteld, volgens welk een aantal windmolens gerealiseerd wordt. Ook in de vergunningverlenende sfeer en via het preventieprogramma worden bedrijven gestimuleerd hun energieverbruik te verminderen of groene stroom op te wekken bijvoorbeeld met behulp van biomassa.

De laatste jaren heeft het provinciaal bestuur zich ook gebogen over de opslag van koude en warmte in grondwaterlagen, zogenaamde koude-warmte opslagsystemen (KWO). In potentie kunnen deze systemen, mits op grote schaal toegepast, veel winst op het CO₂ vlak opleveren. De rijksoverheid heeft zich tot doel gesteld om 5% van de totale duurzame energiedoelstelling te realiseren middels koude-warmte opslag. De belangstelling voor deze systemen neemt toe, vooral omdat ze kostenbesparend zijn.

Dit essay beschrijft wat de provincie tot nu toe heeft ondernomen op het vlak van KWO-systemen en wat ze zou kunnen doen om meer en beter gebruik te maken van de in de bodem aanwezige potentie.

Bescherming van het grondwater

Voor KWO-systemen kan de provincie een vergunningplicht opleggen volgens de grondwaterwet. Er wordt immers grondwater onttrokken aan de bodem. Utrecht eist een vergunning voor deze systemen en kan daarmee voor aanleg en gebruik bepaalde voorwaarden stellen. In beginsel wordt koude-warmte opslag niet toegestaan in watervoerende pakketten met hoogwaardig grondwater dat geschikt is voor de bereiding van drinkwater. Voor de regio ten oosten van de Utrechtse Heuvelrug wordt hierop een uitzondering gemaakt. Op basis van enkele pilots aldaar en een uitvoerig meetprogramma wordt in 2008 het beleid in deze regio geëvalueerd, hetgeen ertoe kan leiden dat ook ten westen van de Heuvelrug KWO in het tweede watervoerende pakket wordt toegestaan.

Bij het toestaan van KWO-systemen stelt de provincie de bescherming van grondwater dat gebruikt kan worden voor drinkwaterbereiding voorop. Het is zeer te prijzen dat de provincie hier zo voorzichtig te werk gaat. Tenslotte is de hele bevolking in Utrecht aangewezen op goed drinkwater uit de grond en moeten we dus ook voor de verre toekomst deze voorraad koesteren.

Passief beleid

Hoewel de provincie actief is in de bescherming van het grondwater, voert ze op het vlak van KWO-systemen een passief beleid. Dat wil zeggen dat ze aanvragen voor vergunningen afwacht, bij binnenkomst toetst en wel of niet toestemming verleent. Bij een systeem van vergunningverlening hoort inherent de handhaving. Ook dat doet de provincie. Ze kijkt of de regels worden nageleefd en als KWO systemen worden aangelegd of reeds in gebruik zijn zonder vergunning, neemt zij actie. Met dit zogenaamde passieve beleid volgt zij de markt en legt belemmeringen op daar waar grondwaterbescherming dat vereist.

Voor de volledigheid moet worden gemeld dat er op dit passief beleid twee uitzonderingen zijn. Vanuit het energiebeleid wordt er ondersteuning gegeven door het energiebureau en het energiefonds aan die KWO projecten die anders niet van de grond zouden komen. Daarnaast werkt de provincie actief aan energieopslag uit asfalt, waarbij gebruik wordt gemaakt van warmteopslag uit asfalt in de zomer, dat in de winter wordt gebruikt om het wegdek en omliggende woningen of kantoren te verwarmen en koudeopslag in de winter dat in de zomer wordt gebruikt om het wegdek en woningen/ kantoren af te koelen.

Ontwikkeling van KWO-systemen

De ontwikkeling van KWO-systemen op de markt gaat snel. Op rijksniveau is er geen beleid voor wat wel vergunningplichtig is en wat niet. Er komen systemen op de markt waarbij de eigenaren of fabrikanten de vergunningplicht in twijfel trekken en zonder verwittiging van de provincie een systeem aanleggen. Het kost de provincie veel tijd om hierop adequaat te reageren.

Systemen in de markt worden goedkoper en eenvoudiger aan te leggen. Door de rijksoverheid worden de systemen gestimuleerd door subsidieregelingen en belastingaftrek. Het gevolg daarvan is en zal in de toekomst zeker zijn dat er veel individuele systemen worden aangelegd. Ook wordt er steeds meer gebruik gemaakt van bodemwarmtewisselaars, waar geen vergunningsplicht voor bestaat, omdat er geen grondwater aan de bodem

onttrokken wordt; de warmtewisselaar zit in de bodem zelf. Deze systemen zullen steeds meer worden aangelegd, omdat aanleg sneller gaat en goedkoper is vanwege het ontbreken van de vergunningsplicht.

Deze ontwikkelingen brengen risico's met zich mee. Bij veel individuele KWO systemen (dus met grondwateronttrekking) die dicht in de buurt van elkaar liggen, kan interferentie optreden, hetgeen kan dit leiden tot rendementsverlaging. Immers, de temperatuur van het grondwater in de winter zal dalen door injectie van koeler water, waardoor een KWO-systeem in de buurt minder warm water kan oppompen en daar dus minder warmte uit kan onttrekken. Door een optimale configuratie van systemen kan een hoog rendement worden behaald. Een bijkomend risico voor de provincie als vergunningverlener is de mogelijkheid van claims door bedrijven, bij wie het rendement van een eerder aangelegde KWO-installatie negatief wordt beïnvloed door nieuwe installaties.

Bij bodemwarmtewisselaars bestaat het risico dat het systeem kan gaan lekken naar het grondwater toe. Omdat in de buizen een koelvloeistof wordt gebruikt, kan er bij lekkage ernstige bodemverontreiniging optreden. Bovendien is er geen enkele controle op, waardoor niet bekend is waar mogelijke verontreinigingen kunnen ontstaan.

Pleidooi voor een actief beleid

Teneinde de risico's van bodemwarmtewisselaars en een teveel aan individuele KWO systemen te verminderen, is het aan te bevelen dat de provincie een meer actief beleid gaat voeren. Een beleid, waarbij de provincie zich meer stimulerend opstelt. Hiermee kan zij er ook voor zorgen dat de potentie die grondwaterlagen bieden optimaal benut worden.

Dat kan op meerdere manieren:

- het actief benaderen van projectontwikkelaars, gemeenten en bedrijven, die bouwdoelstellingen hebben voor woningbouw, kantoren, utiliteitsgebouwen en bedrijventerreinen en hen te wijzen op de voordelen van KWO-systemen. Bij de contacten moet gewezen worden op de nadelen van te veel individuele systemen naast elkaar en gepleit worden voor gemeenschappelijke systemen op kantorenparken, bedrijfsterreinen of in woonwijken;
- het ter beschikking stellen van een beperkte financiële bijdrage uit het energiefonds ofwel het fonds duurzame energieontwikkeling om gemeenschappelijke systemen tot stand te brengen (het creëren van draagvlak bij en maken van afspraken tussen de verschillende bedrijven, die zonder deze inspanning de voorkeur te geven aan individuele systemen);
- het publiceren van een folder met uitleg over de systemen, voordelen, voorwaarden en financiële mogelijkheden voor KWO algemeen en gemeenschappelijke systemen in het bijzonder;
- paar goede voorbeeldprojecten etaleren.

Met zo'n actief beleid maakt de provincie naar buiten toe duidelijk dat zij KWO systemen van harte ondersteunt vanwege de potentiële CO2 reductie. Met alleen passief beleid kan de indruk worden gewekt dat de provincie Utrecht KWO niet als serieuze CO2 reductiemogelijkheid.

BIJLAGEN

Bijlage A.

Presentietabel PCMW- leden en plaatsvervangers

2003	15 jan.	18 feb.	19 mrt	8 april	28 mei	10 sept.	30 sept.	10 dec.
De Ruiters	x	x	x	x		x	x	
Backx	x	x	x	x		x	x	x
Stam	x	x	x					
v.d. Nadort		x	x					
Danhof						x		
Stortelder		x			x		x	x
Oosterhof	x	x	x			x	x	
Lamers			x		x	x	x	
de Korte		x		x			x	x
v.d. Langemheen	x	x	x	x	x	x	x	
Vergunst (plv.)								x
Jutte		x			x	x		
Spiegelaar								
Matthijssse		x		x				
Papineau Salm	x	x	x	x	x	x	x	x
de Beaufort	x	x	x	x	x	x	x	x
Lugtmeijer (plv.)								
Bovenberg	x				x			x
v. Rozen						x		x
Slotema			x			x		
Totalen*	8	12	10	7	7	11	9	8

* Het quorum is gehaald indien meer dan de helft van de PCMW-leden aanwezig is. Dit betekent dat minimaal acht leden aanwezig moeten zijn

Bijlage B

Adviezen van de PCMW in 2003

Advies

Vergaderdatum

❖ Voortgangsrapportage Verdrogingsbestrijding	15 januari
❖ Tijdelijke subsidieverordening Energiefonds	15 januari
❖ Voorontwerp-reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht Oost (VOP/MER 1)	18 februari
❖ Concept-ontwerp PMP-advies	18 februari
❖ Concept-ontwerp streekplan	19 maart
❖ Grondwatervisie Heuvelrug	19 maart
❖ Kleine grondwateronttrekkingen	8 april
❖ Ontheffing toepassing licht verontreinigde grond	8 april
❖ Prioriteiten in het PMP	8 april
❖ Nota Externe Veiligheid	28 mei
❖ Projectplan Professionalisering handhaving Utrecht	28 mei
❖ Interim-beleid Koude-Warmte opslag	28 mei
❖ Projectplan “duurzame leefbare mobiliteit	10 september
❖ Concept-ontwerp Watherhuishoudingsplan	10 september
❖ Voorontwerp streekplan	30 september
❖ Grondwateronttrekking Rijnsweerd	30 september
❖ KWO Houten vergunning grondwateronttrekking	10 december
❖ LAMI	10 december
❖ Biologische landbouw	10 december
❖ Advies PCMW en PCLG inzake het PUP 2003-2006	23 januari